

Průvan poznání povane z tunelu CET

Mohli jsme to čekat. Ovlivňovat počasí si lidé přáli odjakživa. V docela nedávné době se o tom dokonce vážně zpívalo. A tak, když jsme v minulých TL uveřejnili příspěvek s nadpisem **Stroj na počasí už je v Telči**, nejednomu čtenáři se mohlo zdát, že se vrátily staré časy „Poručíme větru, dešti ...“ Počet ohlasů na příspěvek Michala Kolaříka o novém pracovišti Akademie věd překonal naše očekávání.

Ve dvou nových objektech v Batelovské ulici u lesa Punčoška vzniká speciální výzkumné pracoviště Ústavu teoretické a aplikované mechaniky AV ČR s experimentálním vybavením pro studium trvanlivosti a životnosti technických, zejména historických materiálů. Pozornost přitahuje zejména jeho technologické zařízení nazývané „klimatický větrný tunel“.

klimatická měření může být vzduch upravován na různou teplotu a navíc v komoře může pršet nebo svítit slunce. Aerodynamická část slouží studiu vlivu proudění vzduchu, neboli větru, na chování těles různých tvarů nebo konstrukčních systémů.

Praktické využití?

Je jich nepřeberná řada. Od prověřování mostních konstrukcí přes kmitání lan kotvených stožárů až po proudění vzduchu a šíření znečištění nad modelem krajiny. Patří sem také prověřování návrhů nových výškových budov nebo leteckých hangárů, proudění vzduchu kolem památek a studium tlaku větru na různé části jejich povrchu.

Počasí není ale jen o větru. Prší, mění se intenzita slunečního záření.

Právě proto máme také klimatické pracoviště. V jeho měřicí komoře jsou instalovány

Zcela laicky. Ten, kdo bude ovládat klimatický tunel, bude něco jako ředitel 12 měsíčků ve známé pohádce. Podle něho bude v tunelu počasí?

Dalo by se to tak říci, až na ty jahody. Já ale raději říkám, že z našeho tunelu povane průvan poznání.

Několik praktických otázek. Kdy bude stavba dokončena?

Stavební část počátkem příštího roku (asi koncem února). V roce 2012 bude probíhat montáž technologie a její zkoušky. V lednu 2013 zahájí CET pilotní výzkumný projekt. Předtím již budeme pracovat na projektech, které byly zahájeny a mohou být přesunuty do Telče. Plynule tak navážeme na práci na pražském pracovišti.

Peníze za stavební část, za technologii?

Celý projekt 238,3 mil. Kč, z toho stavba přibližně méně než jednu třetinu a zbytek přístrojové vybavení.

Kolik bude mít pracoviště stálých zaměstnanců?

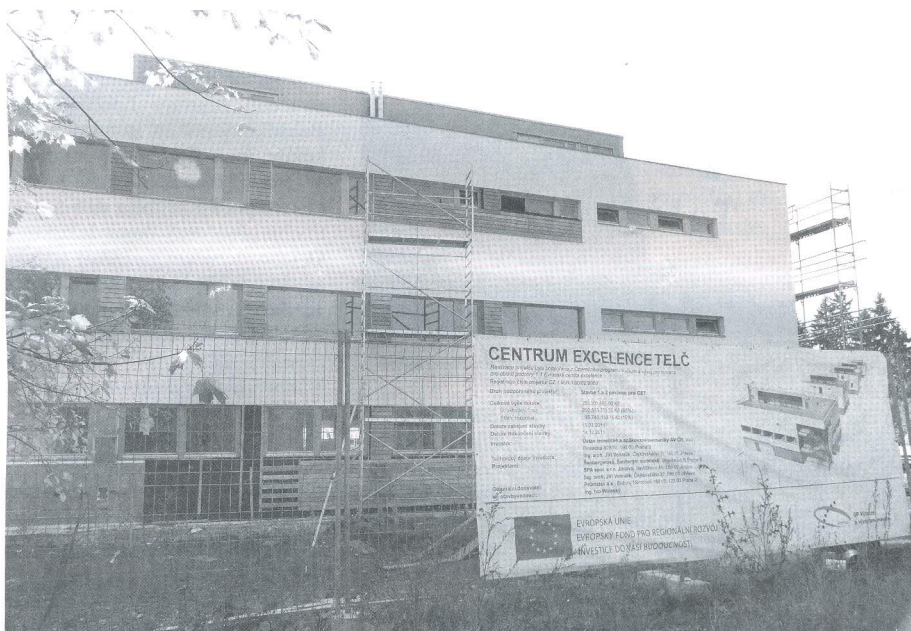
Podle počtu řešených úkolů se bude počet zaměstnanců pohybovat kolem 35.

Počítáte s přijetím nových zaměstnanců a jakých profesí?

Přijmeme asi dvě desítky nových pracovníků s velmi rozmanitou skladbou odborností, většinou však velmi specializovaných. Konkurzy na nové pozice budou pravidelně vyhlašovány na webu Ústavu teoretické a aplikované mechaniky AV ČR: www.itam.cas.cz nebo www.arcechip.cz.

Podívají se do Centra někdy obyvatelé Telče?

Jakmile bude na jaře 2012 trochu lepší počasí, uspořádáme Den otevřených dveří. /z/

Budova CET.

Foto: Ilona Jeníčková

Patří vám to, může tak oprávněně konstatovat hlavní autor projektu Akademie věd ČR prof. Miloš Drdáký, který nás od tohoto nadpisu zrazoval. Proto teď sedíme v jeho pracovně a hledáme, jak co nejlépe projekt, který se od poslední zmínky v TL dostal do závěrečné fáze realizace, představit.

Pane profesore, začnu asi tím nejtěžším. Tunel dostal od novinářů řadu přirovnání. O stroji na počasí jsem se již zmínil. Jak byste ho popsal svým spolužákům, kteří na hodině fyziky byli naposledy před půl stoletím?

Představte si uzavřenou rouru, ve které můžeme říditelnou rychlostí prohnět vzduch. Říkáme jí větrný tunel, který v našem případě má dvě pracovní komory - aerodynamickou a klimatickou. Pro

sprchové hlavice pro simulaci deště a silné lampy pro modelování ohřevu slunečním zářením. Sprchové hlavice nejsou samozřejmě stejné jako ty, které máme doma v koupelně, protože musí umět modelovat velikost dešťové kapky v široké škále hodnot i intenzitu deště. Stejně tak speciální jsou i „sluneční“ lampy.

Kolisání teplot zajišťuje mohutný výměník tepla, který je postaven do cesty proudu vzduchu a způsobuje jeho ohřívání nebo chlazení. Vypadá jako automobilový chladič.

Opět. Praktické využití?

Vlivy námrazy, deště a vlhkosti na stavby a konstrukce a také třeba na umělecká díla. Budeme zde schopni také posuzovat účinnost ochranných povlaků a nátěrů a odhadovat jejich pravděpodobnou životnost.

Nezaměstnanost říjen

Město Telč	9,0
ČR	7,9
Oblast Telč	8,7
Okres Jihlava	7,3
Kraj Vysočina	8,1

